

Segítségére szoruló speciális mentők

Sikerrel dolgoztak az iráni földrengés helyszínén, hazatérve azonban drasztikus takarékosági intézkedésekre kényszerültek a Magyar Speciális Mentők Egyesülete – tudtuk meg Pavelcze Lászlótól, az egyesület vezetőjétől, aki elmondta: a korábban 270 tagot számláló civil szervezet – éppen a pénzühiány okán – ma már csak hetven szakembert foglalkoztat. Éppen ezért mostantól már nem az egész országban, hanem csak Fejér megyében segítenek a bajba jutott embereken.

Mi van a döntés hátterében?

Az 1997-ben, tizennégy taggal megalakult speciális mentőegyesület egy évvel létrejött után már 240 tagot számlál. A legkülönbözőbb szakterü-

teken dolgozó, hivatásos orvosok, hegyi, barlangi és vízi mentők, tűzoltók, kutyakiképzők vállaltak munkát szabadidejükben az egyesületnél. Természeti csapásoknál, balesetknél számos alkalommal segítettek a bajba jutottakon, és sikeresen működtek együtt a tűzoltóság, a polgári védelem, a mentőszolgálat egységeivel.

A szervezet tavaly kétfélmillió forint adományt kapott segélyszervezetektől és alapítványoktól: az idei évet hárommillió forintos tartozással kezdték. A mentőegyesület a tagság befizetéseiből élt. Azok a tagok ugyanis, akiknek valamilyen vállalkozásuk van, a kritikus helyzetekben eddig mindig kisegítették pénzzel az egyesületet. Előfordult azonban, hogy kölcsönből utaztak külföldre – ez történt például tavaly, a törökországi földrengés idején. De a kölcsönöket visszakövetelik tőlük: jelenleg három terepjárójuk van bírósági végrehajtási zárlat alatt. Gépjárműparkjukat a tavaly még üzemeltetett 35 autóról ötre kellett csökkenteniük a pénzühiány miatt.

– Mindezek következtében a Magyar Speciális Mentők Egyesülete január elsejétől már nem az ország egész terü-

tén működik, hanem csak Fejér megyében próbál segíteni a bajba jutottakon – jelentette ki Pavelcze László. A szervezet vezetője szerint tízmillió forintnyi támogatásból egy évre készenlében tudták volna tartani az ország minden megyéjében meglévő csoportjaikat. A karitatív alapon működő egyesület tagjai munkájukért nem kérnek fizetést, így csak a felszerelés beszerzése, fenntartá-

sa, működtetése kerül pénzbe.

Mint megtudtuk, legutóbbi iráni útjuk kétfélmillió forintba került. A csoport 12 milliós felszereléssel – gyógyszerekkel, kötszerekkel, műszerekkel, sátrakkal, ágyakkal, generátorral – utazott a pusztító földrengés sújtotta Bám városába: ezt a

BM Központi Kórházától, a Szamaritanus Mentőszolgálattól, az utazást fizető Baptista Szeretetszolgálattól kapták, de a saját készleteikből is vittek. A felszerelést később otthagyták a katasztrófa helyszínén dolgozó orvosoknak.

– Még a kiutazásunk sem került volna pénzbe, mivel a cseh mentőcsapat a katasztrófa másnapján ingyen kivitt volna bennünket az ő repülőgépükön – állította Pavelcze, aki hozzátette: a magyar hivatalos szervek akkori álláspontja szerint azonban az irániaknak nem volt szükségük segítségre. – Később kiderült, hogy mégiscsak szükség van ránk, magyarokra is, addigra már a világ 49 országából csaknem tízezer mentő dolgozott a földrengés helyszínén. Csehországból öt, Szlovákiából és Ausztriából négy mentőcsoport utazott ki azonnal – mondta el Pavelcze László, aki úgy véli: Magyarország presztízsének rendkívül sokat használ az effajta segítség.

A helyzetet bonyolítja, hogy hírek szerint a két magyar különleges mentőcsoport, a székesfehérvári és a miskolci csapat között nem felhőtlen a viszony. Pavelcze érdeklődésünkre nem részle-

tezte ennek okait, mindössze annyit mondott: a fehérvári csoportban olyanok dolgoznak, akik karitatív munkájuk mellett valahol hivatásos mentők, tűzoltók, orvosok vagy speciális képzettséget igénylő vállalkozások vezetői. A miskolciak szerint lelkes amatőrök, akik azonban profi módon menedzselik magukat.

Lehóczki László, az 1996-ban megalakult Miskolci Speciális és Felderítő Mentőcsoport vezetője ezzel kapcsolatban megjegyezte: nem rivalizálnak egyetlen mentőszervezettel sem, ők kizárólag a feladatukra koncentrálnak. Lehóczki szerint mostantól hatékonyabbá válhat az önkéntes mentőszervezetek működése, tavaly decemberben ugyanis öt civil szervezet létrehozta a Karitatív Szövetséget (KARISZ), amelyhez három további szervezet is jelezte csatlakozási szándékát. A speciális mentőcsoportok együttműködése hatékonyabbá teheti munkájukat, és kiküszöbölheti a párhuzamos bevetéseket. A szövetséghez eddig elsősorban azok a szervezetek csatlakoztak, amelyek korábban is szoros együttműködést alakítottak ki a miskolciakkal. Lehóczki László hozzátette: a székesfehérvári magyar speciális men-

tők nincsenek közöttük, holott őket is szívesen látnák a KARISZ soraiban.

Arra a kérdésünkre, hogy a miskolci mentők miért nem utaztak segítséget nyújtani Bám városába, a miskolci csoport vezetője azt válaszolta: költségvetésének nagy részét elköltötték volna, ha Iránba utaznak, ahová – szervezési nehézségek miatt – csak a tragédia utáni negyedik napon érkezhettek volna meg.

Miből gazdálkodnak a miskolciak? A Miskolci Speciális Mentők Közalapítvány számlájára évente 15-16 millió forint adomány és támogatás érkezik. A pénz nagy része a magánszemélyek jövedelemadójának egy százalékából tett felajánlásokból áll, állami támogatást nem kap a szervezet. Lehóczki László szerint a csoportjukat támogató cégek sokszor nem pénzzel, hanem felszereléssel segítik munkájukat, legutóbb például az újraélesztéseknél használható félautomata defibrillátort kaptak. Egy telefonszolgáltató társaság tarifakedvezménnyel támogatja a csoportot, mások építőanyaggal járulnak hozzá a miskolci kiképzőpályájuk elkészítéséhez. Mindez Lehóczki szerint arra elég, hogy valamilyen riasztásuknak eleget tegyenek. Bevetéseik költségeit fennállásuk óta még egyetlen alkalommal sem számlázták ki az őket hívó szervezeteknek vagy személyeknek.

A miskolci csapat évente százötvenkétszáz bevetésen vesz részt. A leggyakrabban eltűnt személyek felkutatásában, az árvíz elleni védekezésben, balesetek, természeti csapások utáni mentőakciókban működnek közre. Dolgoztak Olaszországban, Kairóban, Venezuelában. 1998-ban nemzetközi elismerést váltott ki, hogy a törökországi földrengés után – a méltán híressé vált Mancs kutyával – három nappal élve szabadították ki egy hároméves kislányt a ráomlott házromok alól. Tavaly háromszor segítettek külföldön: Romániában kétszer lavina által elsodort személyt kerestek, az algériai földrengés helyszínén pedig romok alá szorult embereket kutattak fel.

PEKAREK JÁNOS-
ROMHÁNYI TAMÁS

vállalkozók, aki helyi hirdetések is gyűjt a lapba, de Csengelén például korábban a körzeti rendőr szerkesztette, az utóbbi időben pedig a felesége szerkeszti a lapot.

A helyi orgánumok többsége havonta jelenik meg – ez különösen jellemző a nagyobb részt önkormányzati támogatásból kiadott újságokra. Náluk a legfontosabb téma a közgyűlés – sok helyen a vita rövidített jegyzőkönyvét is publikálják, a határozatokat, helyi rendeleteket pedig igyekeznek közérthetővé tenni, kommentálni. Ahol ki-egyensúlyozott a helyi politikai élet, ott kialakultak a formái annak is, hogy az ellenérveket, a vitákban kisebbségben maradtak véleményét is közöljék. Így teljesebb kép alakul ki a helyi közéletéről, szemben a megyei és országos híradásokkal, amelyek többnyire csak a botránnyos mozzanatoknak adnak különös hangsúlyt.

A Csongrád megyei helyi lapok az egyesület szervezésében Európa-mellékleteket is közölnek – a kisebb települések problémáira koncentrálnak, így ezeket pályázaton nyert pénzről Újszászi Ilona, a Délmagyarország újságírója. Ahány község, annyiféle egyéb ötlet, megoldás színesíti a helyi sajtóságoknak megfelelően a kiadványokat. Algyőn például a gyermekeknek készülő mellékletet adtak ki. Mórahalmon a helyi lapnak évente egy alkalommal tanyai kiadása jelenik meg, mivel ott a lakosság jó része ma is a külterületen él, és speciális problémái vannak. Ahogyan készülnek a települések internetes honlapjai, számos helyen – például Szegváron – olvasni lehet a helyi hírmondót a világhálón is.

Jellemző, hogy a megyei és az országos médiumokból mindinkább kiszorul a hagyományos kultúra. Ám a helyi lapok tematikája jelzi, hogy erre igenis van igény: számos vers, novella, visszaemlékezés is megjelenik a szárazabb információk között. A kistérségi együttműködés egyik jele, hogy közös író-olvasó találkozókat rendezett a Csanádpalotán megjelenő Palotai Krónika és Makó kulturális folyóirata, a Marosvidék. Sőt a helyi kiadói műhely jelentette meg az első csanádpalotai verseskötetet is.

TANÁCS ISTVÁN